

Právní odpovědnost je jedním ze základních právních institutů, jehož kořeny nalzáme již v nejstarších právních systémech. I v dávné minulosti tu existovala potřeba společnosti reagovat na jednání subjektu práva, který neuposlechne příkazu danému kogentní právní normou a jeho chování tak bude v rozporu s objektivním právem. Jedním z hlavních cílů úpravy odpovědnostních vztahů je tedy přimět subjekt k chování, které bude v souladu s objektivním právem. Tento institut je předmětem úpravy celé řady právních odvětví a to jak soukromoprávních (práva občanského, obchodního, pracovního) tak i veřejnoprávních (práva správního, trestního).

Právní úprava odpovědnosti, prevence a náhrady škody tvoří jednu z nejdůležitějších součástí pracovního práva. Jde o problematiku poměrně obsáhlou, složitou a stále velmi aktuální.

K tomu, aby vůbec mohl odpovědnostní vztah v pracovním právu vzniknout, je třeba, aby zde existoval základní pracovněprávní vztah, tj. pracovní poměr nebo pracovněprávní vztah založený na dohodách o pracích konaných mimo pracovní poměr. Odpovědnostní vztah je tedy právním vztahem odvozeným od základního pracovněprávního vztahu. Zároveň je nezbytná existence subjektů. Kterí jsou nositeli odpovědnosti v pracovněprávních vztazích. Normy pracovního práva obsahují rozsáhlý katalog práv a povinností, které mají účastníci pracovněprávního vztahu – tj. zaměstnanci a zaměstnavatelé - při realizaci odpovědnostního vztahu.